

(Élmény)beszámoló a PhD-hallgatók isztambuli tanulmányútjáról

Pályázó, csoportvezető: Bertalan László, PhD-hallgató

Csoporttagok: Dézsi Gyula, Fekete József György, Lengyel István Máté, Pálóczi Gábor, Sándor Gábor PhD-hallgatók

Küldő intézmény: Debreceni Egyetem, Földtudományi Intézet, Földtudományok Doktori Iskola

Fogadó intézmény: Fatih University, Department of Geography

Egy hideg márciusi reggel, hajnali 4 óra, a debreceni Nagyállomás. 6 vidám férfiú áll az indulási oldalon kicsit álmosan, de fülig érő szájjal. Egy geográfus különböző elméleteket tanul arról, hogy a nagy Eurázsia hol válik szét Európára és Ázsiára, de az a konkrét hely, ahol egyértelműen szét lehet a két részkontinens választani, a Boszporusz mentén fekvő metropolisz. Az utazás során minden a terv szerint alakult, a repülőgép időben elindult és meg is érkezett a szultánok városába.

A megérkezésünkkel nem éppen jó idő fogadott minket: körülbelül 7-10 fok, erős szél és szitáló eső. Kicsit fura volt, hogy még otthon viszonylag meleg volt, addig itt majdnem megfagyunk még beértünk a terminálba.

Isztambullal kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy két nemzetközi forgalmat bonyolító repülőtere van, az egyik az európai oldalon: a török államreform vezetőjéről, Atatükről elnevezett reptér, a másik pedig az ázsiai oldalon lévő Sabiha Gökçen. Mi az előbbire érkeztünk, de be kell hogy valljuk, Ferihegy 2A-hoz képest sokkal nagyobbak és modernebbnek tűnt (mint annak közben utána olvastunk kb. 57 millió utast szolgált ki 2014-ben, még Ferihegy összesen 9,2-t). Az első méretbeli különbséggel itt találkoztunk. A következő már a városban fogadott minket: hatalmas távolságok, végelláthatatlanul hömpölygő autók tömege, emellé rengeteg ember az utcákon. Az első pár napban szokni kellett ezt a metropolisz okozta sokkot.

Másnap pedig már el is jött a nagy nap: irány a Fatih Egyetem! A kijutás nem volt egyszerű, az Isztambulban működő Metrobus-szal kb. 40! megállót kellett kiutazni (ez közel egy óra hossza volt), majd taxiba ültünk és a végállomástól még 20 percet utaztunk, így sikerült odaérnünk az egyetemen 11 órára megbeszélt találkozóra. Mivel a fogadó intézményünk nem állami, hanem magán egyetem, így a campusra sem volt egyszerű bejutni: a teljesen körbekerített területre biztonsági őrök kísérték be minket.

Az egyetem főépülete előtt

És akkor néhány szót az egyetemről: 1996-ban alapították, kb. 9000-10.000 hallgatója van, az oktatás angol nyelven zajlik. A minket fogadó Földrajz Tanszéken 8 főállású oktató dolgozik, főleg GIS-szel, gazdaságföldrajzzal és turizmussal kapcsolatos témákban kutatnak.

A Fatih Egyetem Földrajz Tanszékének dolgozói és az ösztöndíjas csoport tagjai

Az innen kikerülő hallgatók közül sokan más török egyetemekre vagy külföldre mennek dolgozni tanársegédnek, illetve valamelyik állami intézménybe. Azonban mivel idegen nyelveket is elég jól beszélnek, így az sem ritka, hogy különböző nagyobb vállalatoknál helyezkednek el.

A felszereltséget tekintve azt lehet mondani, hogy nagyjából hasonló a magyarországi viszonyokhoz, azonban a fejlődés náluk töretlen: Törökország lakossága folyamatosan nő, a korszerkezet is fiatalos, így az egyetemi hallgatók létszáma évről-évre nő. Éppen ezért hatalmas összegeket ölnek a felsőoktatásba, az állam különböző programok keretében fejleszti az oktatási infrastruktúrát.

A megbeszélés során többen is azon a véleményen voltunk, amely szerint ennek meg is lesz a pozitív hozadéka az elkövetkező 10-15 éven belül. Visszatérve a látogatáshoz: az egész napos program végét a hátralévő napok programjainak konkretizálásával, ajándékozással és szakirodalom-cserével zártuk, majd ugyancsak megpróbáltató visszaút után fáradtan, de élményekkel gazdagodva tértünk vissza a szállásra.

Ismerkedés a GIS laborral

A hét hátralévő munkanapjain bemutatták nekünk a Geoinformatikai és Távérzékelési, Általános Földrajzi és Kozmo laboratóriumokat. Az előzetes egyeztetések alapján részt vettünk a Tanszék által szervezett workshopokon, amelyek főbb témái az alábbiak voltak: a török és a magyar felsőoktatási jelenlegi helyzete – hasonlóságok és különbségek, a GIS alkalmazásának lehetőségei a középiskolai oktatásban, együttműködési lehetőségek a Horizont 2020 európai uniós stratégia keretében, illetve a gazdasági világválság Törökországot érintő hatásai voltak.

A hétköznap estéket és a hétvégéket teljes egészében a városnézésnek szenteltük. Szállásunk elég frekventált helyen volt, a Galata-toronytól néhány percnyi sétára, így viszonylag gyorsan el tudtunk jutni tömegközlekedéssel egyik helyről a másikra. Vasárnap áttértünk Ázsiába, ahol egy egész délutánt töltöttünk, megnéztünk egy Isztambul-járásí focimeccset (a csapatokat csak utólag sikerült azonosítani nem kis utána járással), bevásároltunk egy szupermarketban. Meg kell vallani, az az ázsiai városrész (Üsküdar), ahol jártunk, kicsit Óbudára emlékeztetett, teljesen nyugodt, rendezett utcákon haladtunk végig.

A csapat a Galata-hídon

A munkatervben célként tűztük ki, hogy szeretnénk megismertetni doktori kutatásainkat az Intézet munkatársaival. Ennek érdekében hétfőn egy prezentáció-sorozat keretében mutattuk be eddigi és tervezett kutatási tevékenységeinket, majd személyes konzultációk keretében vitattuk meg kutatásainkat a releváns szakterületek kutatóival.

A Fatih University regionális szinten is egyedi szakirodalmi adatbázissal rendelkezik, ezért a tanszéki, illetve az egyetemi nagykönyvtárban új szakirodalmi forrásokat volt lehetőségünk

felkutatni, illetve fel térítésmentesen tudtuk használni az egyetem elektronikus adatbázisait doktori kutatásainkhoz.

Életkép a Fatih Egyetem Nagyönyvtárából

A szakmai programok mellett meglátogattuk a város kihagyhatatlan látnivalóit: a Haghia Sofiát, a Kék mecsetet, a Ciszternát stb-t.

Csütörtökön izgalmas kirándulásra indultunk: Fekete József, aki nem sokkal a kiutazásunk előtt tért vissza Törökországból, ahol egy Campus Hungary tanulmányút keretében járt, a magyarországi török emlékekről és a két ország jelenlegi kapcsolatairól tartott előadást a Trákiai Egyetem Balkán Kutatóintézetében, Edirnében, így ide elkísértük.

Az Isztambultól kb. Debrecen-Budapest távolságnyira eső várost busszal értük el. Tekintve azt, hogy Törökországban a vasút kiépítettsége elég hiányosnak mondható, a távolsági buszozás. ill. az autózás a legelterjedtebb utazási forma, azonban itt a helyközi utazást nem állami volánok, hanem magántársaságok biztosítják, és ez a buszok felszereltségén (TV a szék háttámlájában), a szolgáltatás színvonalán is meglátszik (pl. kaptunk kávét és édességet az út során). Ilyen körülmények között élmény volt az utazás; Edirnébe beérve, megtekintettük az ország legszebb mecsetét, a Selimiye Cami-t. Ezután úgy döntöttünk – mivel még sokan nem jártunk ott – hogy átlátogatunk a kb. 15 km-re lévő Görögországba, ahonnan egy rövid városnézést követően visszatértünk Edirnébe, majd Isztambulba.

Edirne, Selimiye mecset

Péntekre találkozó volt megbeszélve az Isztambuli Egyetem Biológiai Intézetében dolgozó honfitársunkkal, Csatári Istvánnal. Az Egyetem Törökország legrégebbi és egyben egyik legrandinásabb felsőoktatási intézménye. Körbevezetett minket az egyetemi campuson, beszélt néhány szót az egyetemről, ő kiemelte, hogy bár nagyon sok pénz van a felsőoktatásban és rengeteg pénzt költenek infrastruktúra-fejlesztésre, a beszerzett gépeket nem képesek használni, mert nincs meg hozzá a kellő tudás.

Ezen a területen még vannak hiányosságai a törököknek, de látva az ottani helyzetet, kétségünk sincs a felől, hogy sikerülni fog megbirkózniuk a problémákkal. István beavatott minket az isztambuli magyarok hétköznapijaiba: beszélt a hiányzó csabai kolbászról, a hatalmas távolságok okozta közlekedési problémákról, a törökök alkohol-fogyasztási szokásairól, a kulturális különbségekről és a városban élő magyarok összetartásáról. A hétköznapiak mellett betekintést nyertünk a Biológiai Intézetbe is: végig jártuk a különböző laborokat, ahol igen komoly berendezések állnak a hallgatók és oktatók rendelkezésére. A laborok megtekintése után végigjártuk a Botanikus Kertet, ahonnan lélegzetelállító kilátás nyílik a városra.

Az Isztambul Egyetem Botanikus Kertjében

A kinntartózkodás során nagyon sokan segítettek minket, hogy minél otthonosabban érezzük magunkat a Fatih Egyetem. Dr. Ali Demirci, a tanszék oktatója és az egyetem dékán-helyettese, Dr. Egresi István erdélyi magyar kutató és az egyetem tanára, illetve Sendar Arslan, geográfus mesterszakos hallgató, tanszéki segédmérnök voltak azok, akikhez bármikor fordulhattunk, ha kérdésünk volt az egyetemi infrastruktúra használatával kapcsolatban.

A tanulmányút sorát betekintést nyertünk a Fatih University Természettudományos képzési rendszerébe és gyakorlati problémáiba, a tapasztalatcserék után hazaérkezve megosztottuk tapasztalatainkat a Földtudományi Intézet dolgozóival, javaslatokat fogalmaztunk meg a földrajzi képzés népszerűbbé és ismertebbé tétele érdekében. Terveink közt szerepel élménybeszámoló keretében előadást tartani a Magyar Földrajzi Társaság Debreceni Osztályán.

Csütörtökön indult vissza a repülők Budapestre, így fájó szívvel, de búcsút intettünk a városnak. Összességében nagyon jól éreztük magunkat Konstantinápolyban, rengeteg élménnyel gazdagodtunk, sok finom ételt ettünk és végül, de nem utolsósorban betekintést nyertünk a török felsőoktatás világába. Abban mindenki egyetértett, hogy amennyiben lehetőség lesz rá, legalább egyszer vissza szeretnénk térni turistaként, mivel mindenkit nagyon megfogott a város miliője.

Készítették: Dézsi Gyula és Fekete József György doktoranduszok

A csoportos tanulmányút a „Nemzeti Kiválóság Program - Campus Hungary K+F projektekhez és képzési programokhoz kapcsolódó, nemzetközi hallgatói mobilitás személyi támogatási rendszerének fejlesztése országos program" az Új Széchenyi Terv TÁMOP-4.2.4.B/2-11/1-2012-0001 azonosítószámú konvergencia projekt keretében Európai Unió támogatással valósult meg.

